

Metodické usmernenie - Prípady nepodliehajúce pravidlám v oblasti štátnej pomoci

december 2019

OBSAH

ÚVOD	3
I.ČINNOSTI NEHOSPODÁRSKEHO CHARAKTERU.....	5
II.ČINNOSTI NEHOSPODÁRSKEHO CHARAKTERU S DOPLNKOVÝM HOSPODÁRSKYM VYUŽITÍM.....	9
III. LOKÁLNY CHARAKTER HOSPODÁRSKYCH ČINNOSTÍ	12
ZÁVER/ZHRNUTIE	16
ZOZNAM PRÍLOH.....	17

ÚVOD

Článok 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) definuje štátnu pomoc ako pomoc poskytovanú v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

Pravidlá štátnej pomoci sa vzťahujú len **na podniky** v zmysle čl. 107 ods. 1 ZFEÚ, t. j. subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť bez ohľadu na právne postavenie a spôsob financovania. Klasifikácia subjektu ako podniku sa vždy týka konkrétnej činnosti. Subjekt vykonávajúci hospodársku a nehospodársku činnosť sa pokladá za podnik len v súvislosti s vykonávaním hospodárskej činnosti. **Hospodárskou činnosťou** je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu.

Pri posudzovaní **opatrenia pomoci v prospech podnikov** nie je podstatné, akou formou sa pomoc plánuje poskytnúť, ale splnenie kumulatívnych podmienok stanovených v článku 107 ods. 1 ZFEÚ nazývaných aj „**test štátnej pomoci**“. Ide o nasledovné kritériá, ktoré musia byť splnené súčasne:

- **prevod štátnych zdrojov (tiež označované ako verejné zdroje) a pripísateľnosť opatrenia pomoci štátu** – za štátne zdroje sú považované zdroje verejného sektora vrátane zdrojov vnútroštátnych (decentralizovaných, regionálnych alebo iných) subjektov, rovnako aj prostriedky verejných podnikov (štát môže usmerňovať ich použitie). Zdroje pochádzajúce od Európskej únie (ďalej len „EÚ“) (napr. zo štrukturálnych fondov), sa považujú za štátne zdroje, ak vnútroštátne orgány môžu rozhodovať o ich použití na základe voľného uváženia (napr. o výbere príjemcov),
- **ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci (hospodárska výhoda)** – každá výhoda, ktorú by podnik nemohol získať za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu. Výhodou nie sú len priame plnenia, ale aj oslobodenie od hospodárskej záťaže. Výhoda je prítomná vždy, keď sa v dôsledku zásahu štátu zlepšila finančná situácia podniku za podmienok, ktoré sú odlišné od bežných trhových podmienok.
- **selektívnosť opatrenia pomoci** – opatrenie sa týka len určitých podnikov (skupiny podnikov) alebo určitých odvetví hospodárstva v príslušnom členskom štáte,
- **narušenie (stačí aj potenciálne) hospodárskej súťaže** - o narušenie hospodárskej súťaže môže ísť, ak by sa opatrením zlepšilo konkurenčné postavenie príjemcu v porovnaní s inými podnikmi, s ktorými súťaží,

- **vplyv (stačí aj potenciálny) na obchod medzi členskými štátmi EÚ** – je prítomný, ak opatrenie pomoci posilňuje postavenie podniku v porovnaní s inými podnikmi, ktoré si konkurujú v obchode v rámci EÚ.

Je potrebné vyhodnotiť všetky kritéria vyššie uvedeného testu štátnej pomoci, nakoľko ide o **kumulatívne podmienky**. Ak sú splnené všetky kritériá testu štátnej pomoci, opatrenie je potrebné posúdiť z hľadiska pravidiel pre poskytovanie štátnej pomoci/minimálnej pomoci. **Pokiaľ čo i len jedno z týchto kritérií splnené nebude, nepôjde v danom prípade o štátnu pomoc/minimálnu pomoc.**

I. ČINNOSTI NEHOSPODÁRSKEHO CHARAKTERU

Podpora činností nehospodárskeho charakteru **nepodlieha pravidlám** v oblasti štátnej pomoci.

Príklady nehospodárskych činností:

- **Oblasť výkonu verejných právomocí**

- subjekt možno považovať za subjekt vykonávajúci verejnú právomoc, ak predmetná činnosť tvorí súčasť základných funkcií štátu, alebo je spojená s týmito funkciami svojou povahou, cieľom a pravidlami, ktorým podlieha.

Príklady nehospodárskych činností:

- činnosť armády a polície,
- organizácia, financovanie a výkon trestu odňatia slobody,
- bezpečnosť a riadenie letovej prevádzky,
- dohľad na účely boja proti znečisťovaniu,
- rozvoj a revitalizácia pôdy vo verejnom vlastníctve orgánmi verejnej moci,
- zber údajov, ktoré sa používajú na verejné účely na základe zákonnej povinnosti dotknutých podnikov zverejniť tieto údaje.

Príklady konkrétnych opatrení:

- rekonštrukcia/modernizácia budov miestnych alebo obecných úradov, prípadne iných administratívnych budov, ktoré sa nevyužívajú na hospodárske činnosti (t. j. ani napr. na prenájom),
- rekonštrukcia/zateplenie budovy mestskej polície.

- **Oblasť vzdelávania v rámci vnútroštátneho systému vzdelávania**

- verejné vzdelávanie organizované v rámci vnútroštátneho systému vzdelávania, ktoré financuje a nad ktorým vykonáva dohľad štát,
- na nehospodársku povahu verejného vzdelávania nemá v zásade vplyv ani skutočnosť, že žiaci alebo ich rodičia musia niekedy zaplatiť poplatok za výučbu alebo zápis do školy, ktorý predstavuje príspevok na prevádzkové náklady systému – tieto finančné príspevky často kryjú iba zlomok skutočných nákladov na službu, a preto ich nemožno pokladať za odmenu za poskytovanú službu.

Ak je však vzdelávanie financované prevažne rodičmi alebo žiakmi alebo z komerčných príjmov, ide o vykonávanie hospodárskej činnosti, napr. vysokoškolské vzdelávanie hradené v plnej výške študentmi.

Príklady nehospodárskych činností - služby v oblasti verejného vzdelávania:

- odborná príprava,
- verejné stredné školy, základné školy a materské školy,
- pedagogická činnosť vykonávaná vo vedľajšom pracovnom pomere na univerzitách,
- poskytovanie vzdelávania na univerzitách a verejných vysokých školách.

Príklady konkrétnych opatrení:

- rekonštrukcia/zateplenie budovy základnej školy/materskej školy,
- výstavba/rekonštrukcia/modernizácia školskej jedálne, telocvične, školského ihriska, učební.

Pozor na súkromné školy – je potrebné skúmať štruktúru a podiel zdrojov financovania, aby bolo možné posúdiť, či vykonávajú hospodársku alebo nehospodársku činnosť.

• **Oblasť výskumu a vývoja**

- základné činnosti výskumných organizácií¹ a výskumných infraštruktúr², najmä:
 - vzdelávanie zamerané na zvýšenie počtu kvalifikovaných ľudských zdrojov a zlepšenie ich kvalifikácie,
 - nezávislý výskum a vývoj s cieľom rozšíriť poznatky a lepšie porozumieť daným témam vrátane spolupráce pri výskume a vývoji, ak sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra zapája do efektívnej spolupráce³,
 - rozsiahle šírenie výsledkov výskumu na nevýlučnom a nediskriminačnom základe, napríklad prostredníctvom výuky, databáz s voľným prístupom, verejne prístupných publikácií alebo slobodného softvéru.
- činnosti v oblasti prenosu poznatkov (napr. licencie, tvorba vedľajších produktov), ak sú vykonávané buď výskumnou organizáciou alebo výskumnou infraštruktúrou (vrátane ich oddelení alebo pobočiek), alebo spoločne s ďalšími takýmito subjektmi alebo v ich mene, a ak sa všetky zisky z uvedených činností opätovne investujú do základných činností príslušnej výskumnej organizácie alebo výskumnej infraštruktúry. Nehospodárska povaha uvedených činností zostáva nedotknutá aj v prípade zmluvného poskytovania zodpovedajúcich služieb tretími stranami prostredníctvom verejnej súťaže.

¹ Výskumná organizácia (organizácia venujúca sa výskumu a šíreniu poznatkov) je subjekt (ako sú univerzity alebo výskumné inštitúty, agentúry technologického transferu, sprostredkovatelia v oblasti inovácie, fyzické alebo virtuálne spolupracujúce subjekty zamerané na výskum) bez ohľadu na jeho právne postavenie (verejnoprávny alebo súkromnoprávny subjekt) alebo spôsob financovania, ktorého primárnym cieľom je nezávisle vykonávať základný výskum, priemyselný výskum alebo experimentálny vývoj alebo vo veľkej miere šíriť výsledky takýchto činností prostredníctvom vyučovania, publikačnej činnosti alebo transferu poznatkov. Ak takýto subjekt vykonáva aj hospodárske činnosti, musia sa financovanie, náklady a príjmy spojené s takýmito hospodárskymi činnosťami účtovať osobitne. Podniky, ktoré môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať takýto subjekt, napríklad v postavení akcionárov alebo členov, nesmú mať prednostný prístup k výsledkom, ktoré dosiahol.

² Výskumná infraštruktúra sú zariadenia, zdroje a súvisiace služby, ktoré využíva vedecká komunita na uskutočňovanie výskumu vo svojich príslušných odboroch; toto vymedzenie zahŕňa vedecké vybavenie alebo súbory nástrojov, zdroje založené na poznatkoch, akými sú zbierky, archívy alebo štruktúrované vedecké informácie, ktoré umožňujú také infraštruktúry založené na informačných a komunikačných technológiách, ako sú siete GRID, výpočtová technika, softvér a komunikácie, alebo akýkoľvek iný subjekt jedinečnej povahy, ktorý je podstatný pre uskutočňovanie výskumu. Takéto infraštruktúry môžu byť sústredené na jednom mieste alebo „distribované“.

³ Spolupráca medzi najmenej dvoma nezávislými stranami, ktorej cieľom je výmena poznatkov alebo technológií alebo dosiahnutie spoločného cieľa založeného na deľbe práce, kde strany spoločne definujú rozsah projektu spolupráce, prispievajú k jeho realizácii a zdieľajú riziká i výsledky. Náklady projektu môžu znášať v plnej výške jedna alebo viacero strán, čím sa ostatné strany odbremení od jeho finančných rizík. **Zmluvný výskum a poskytovanie výskumných služieb sa nepovažujú za formy spolupráce.**

Príklady nehospodárskych činností:

- vzdelávanie zamerané na zvýšenie počtu a kvalifikácie ľudských zdrojov,
- realizácia nezávislého výskumu a vývoja s cieľom rozšíriť poznatky a lepšie porozumieť daným témam vrátane spolupráce pri výskume a vývoji,
- rozširovanie výsledkov výskumu.

• **Oblasť kultúry alebo ochrany kultúrneho dedičstva (vrátane ochrany prírody)**

- verejné financovanie činností, ktoré sú prístupné pre verejnosť a sú nespoplatnené,
- verejné financovanie činností, ktoré sú prístupné pre verejnosť a poplatok vybraný od návštevníkov, ktorý pokrýva len zlomok skutočných nákladov, plní čisto sociálny a kultúrny účel nehospodárskej povahy,
- činnosti, ktoré sú objektívne nenahraditeľné, čím sa vylučuje existencia skutočného trhu (napr. archívy).

Príklady nehospodárskych činností:

- kultúrne akcie, pri ktorých sa nevyberá vstupné alebo sa vyberá len symbolické vstupné a sú prístupné širokej verejnosti,
- prevádzkovanie verejných archívov, v ktorých sa uchovávajú jedinečné dokumenty.

Príklady konkrétnych opatrení:

- rekonštrukcia kultúrneho domu, v ktorom sa konajú len akcie nehospodárskeho charakteru (napr. priestory sa neposkytujú na účely prenájmu za odplatu),
- financovanie kultúrneho podujatia určeného širokej verejnosti, na ktorom sa nebude vyberať vstupné alebo vstupné bude len minimálne.

• **Oblasť športu**

- činnosti v oblasti amatérskeho športu (za amatérsky šport sa obvykle považujú kluby pôsobiace v nižších ligových súťažiach a detské/mládežnícke kluby).

Za profesionálny šport sa pre účely uplatnenia pravidiel v oblasti štátnej pomoci považuje športovanie v zmysle zárobkovej činnosti alebo poskytovania služby za odmenu bez ohľadu na to, či bola uzavretá formálna pracovná zmluva medzi profesionálnym športovcom a príslušnou športovou organizáciou, ak odmena prevyšuje náklady na účasť a predstavuje značnú časť príjmu športovca (*definícia profesionálneho športu sa nachádza v čl. 2 bod 143 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení*).

Príklady konkrétnych opatrení:

- rekonštrukcia futbalového ihriska/hokejového štadióna využívaného na tréningy detí a mládeže, prípadne amatérskeho klubu.
- **Oblasť infraštruktúry**
 - všeobecná infraštruktúra prístupná širokej verejnosti bez obmedzení,
 - infraštruktúra, ktorá sa nemá komerčne využívať,
 - infraštruktúra, ktorá má charakter prirodzeného monopolu,
 - infraštruktúra, ktorá sa využíva na činnosti, ktoré štát spravidla vykonáva v rámci výkonu svojich verejných právomocí.

Príklady nehospodárskych činností/konkrétnych opatrení:

- výstavba/rekonštrukcia verejných ciest, mostov, cyklochodníkov, verejne prístupných parkov, ihrísk,
- budovanie vodovodných a kanalizačných sietí (*pozor na prevádzku, ktorá predstavuje hospodársku činnosť*),
- výstavba/rekonštrukcia vojenských zariadení,
- riadenie letovej prevádzky na letiskách,
- záchrana a protipožiarna ochrana lietadiel,
- činnosti potrebné na zabezpečenie civilného letectva na letisku pred protiprávnymi činmi,
- majáky a iné zariadenia na potreby všeobecnej navigácie vrátane vnútrozemskej vodnej dopravy,
- činnosti v oblasti protipovodňovej ochrany a riadenia vodných zdrojov vo verejnom záujme v prípade nízkeho vodného stavu.

Pri podpore činností výlučne nehospodárskeho charakteru sa pravidlá v oblasti štátnej pomoci neuplatňujú.

II. ČINNOSTI NEHOSPODÁRSKEHO CHARAKTERU S DOPLNKOVÝM HOSPODÁRSKYM VYUŽITÍM INFRAŠTRUKTÚRNYCH PROJEKTOV

Ak sa v prípade zmiešaného použitia infraštruktúra využíva **takmer výlučne na nehospodársku činnosť**, jej financovanie ako celok môže patriť mimo rozsah pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, a to za predpokladu, že hospodárske využitie je čisto sprievodnou činnosťou, teda činnosťou, ktorá je priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne spojená s jej hlavným nehospodárskym využitím. Za takýto by sa mal považovať prípad, keď hospodárske činnosti **spotrebúvajú tie isté vstupy ako základné nehospodárske činnosti**, napríklad materiál, vybavenie, prácu alebo fixný kapitál.

Sprievodné hospodárske činnosti musia mať vzhľadom na kapacitu infraštruktúry obmedzený rozsah. Hospodárske využitie infraštruktúry možno v tejto súvislosti považovať za vedľajšie, ak kapacita **vyčlenená každý rok** na túto činnosť **neprekračuje 20 % celkovej ročnej kapacity infraštruktúry**⁴.

Napríklad prenájom zariadenia/priestorov za odplatu je hospodárskou činnosťou. Aby sa na túto odplacnú službu nevzťahovali pravidlá štátnej pomoci, takéto priestory (primárne využívané na nehospodársku činnosť) nemôžu byť využívané na účel prenajatia viac ako 20 % z celkovej ročnej kapacity a prenájom musí byť za trhových podmienok a za trhové ceny, aby sa predišlo nožnej štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci na ďalšej úrovni.

V prípade, ak budú v rámci takýchto priestorov vykonávané viaceré druhy hospodárskych činností (napr. žiadateľ bude organizovať vzdelávacie kurzy a zároveň bude priestory prenajímať iným subjektom), **strop 20 % sa vzťahuje na všetky činnosti hospodárskeho charakteru spolu, t. j. nie 20 % na každú hospodársku činnosť samostatne**.

Zo strany príjemcu je potrebné jednoznačné preukázanie doplnkovosti hospodárskeho využitia infraštruktúry počas obdobia realizácie projektu aj počas obdobia udržateľnosti projektu, týka sa to aj monitorovania dodržiavania limitu 20 % ročnej kapacity zo strany príjemcu. Na preukázanie sledovania doplnkového charakteru hospodárskeho využívania infraštruktúry príjemca uchováva podpornú dokumentáciu (napr. účtovné záznamy, rozvrh učebne, časový harmonogram komerčného využitia a pod.). Príjemca sleduje využitie kapacity vždy pre konkrétny kalendárny rok.

Dôležitou podmienkou pre poskytovateľa pomoci je aj **stanovenie mechanizmu spätného vymáhania pre prípad, že hospodárske využitie prekročí 20 % celkovej ročnej kapacity**.

⁴ Sleduje sa napr. časový harmonogram využitia infraštruktúry, využitie podlahovej plochy infraštruktúry.

Konkrétny príklad činnosti ne hospodárskeho charakteru s doplnkovým hospodárskym využitím:

Stredná odborná škola žiada o poskytnutie dotácie na rekonštrukciu a vybavenie učební. Učebne spolu so zariadením budú primárne využívané na vzdelávací proces, ale príležitostne prenajímané iným vzdelávacím inštitúciám. Prenájom zariadenia/priestorov za odplatu je hospodárskou činnosťou. Aby sa na poskytovanie dotácie nevzťahovali pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci/minimálnej pomoci, takéto priestory nemôžu byť využívané na účel prenajatia viac ako 20 % z celkovej ročnej kapacity ich využitia a prenájom musí byť za trhových podmienok a za trhové ceny, aby sa predišlo nožnej štátnej pomoci/minimálnej pomoci vo vzťahu k subjektom, ktorým budú učebne prenajímané. Žiadateľ by si mal byť tejto podmienky vedomý vopred, aby vedel zabezpečiť sledovanie percentuálneho podielu využívania učební na hospodársku činnosť. Poskytovateľ by túto skutočnosť mal stanoviť ako jednu z podmienok poskytnutia dotácie a zároveň žiadateľa informovať o tom, aký bude postup v prípade prekročenia stropu 20 % z celkovej ročnej kapacity na hospodárske využitie.

V prípade, ak by žiaci strednej odbornej školy na týchto zariadeniach počas vyučovania vyrábali výrobky a následne by boli tieto výrobky školou predávané, predaj týchto výrobkov sa považuje za hospodársku činnosť, čo sa započítava do stropu 20 % celkovej ročnej kapacity.

Príklady činnosti ne hospodárskeho charakteru s doplnkovým hospodárskych využitím:

- odborná škola, ktorá príležitostne prenajíma svoje zariadenia/priestory/učebne iným vzdelávacím inštitúciám na realizáciu platených vzdelávacích kurzov (napr. kurzy celoživotného vzdelávania),
- odborná škola získa vybavenie pre učebňu a v rámci vyučovania vyrába cukrárenské výrobky, ktoré následne distribuuje do prevádzok cukrární,
- futbalový/zimný štadión využívaný primárne amatérskym športovým klubom a športovými klubmi pre deti/mládež, občasne prenajímaný na kultúrne a spoločenské akcie alebo na tréningy profesionálneho športového klubu,
- budova mestského/obecného úradu, ktorej časť je hospodársky využívaná,
- mestské kultúrne stredisko, v ktorom sú organizované najmä kultúrne podujatia určené širokej verejnosti a nespoplatnené, občas prenajímané na kultúrne/spoločenské/ politické podujatia.

Financovanie infraštruktúry, primárne využívané na nehospodárske účely, s doplnkovým hospodárskym využitím, nepodlieha pravidlám v oblasti štátnej pomoci, ak sú splnené vyššie uvedené podmienky:

- **hospodárske využitie je sprievodnou činnosťou a spotrebúva tie isté vstupy ako primárna nehospodárska činnosť a**
- **hospodárske využitie infraštruktúry je obmedzené (nepresiahne 20 % celkovej ročnej kapacity infraštruktúry) a**
- **bude sledované zo strany príjemcu a monitorované zo strany poskytovateľa pomoci, ktorý bude mať zároveň zadaný mechanizmus spätného vymáhania v prípade, ak by bolo uvedené percento hospodárskeho využitia prekročené.**

III. LOKÁLNY CHARAKTER HOSPODÁRSKÝCH ČINNOSTÍ

Pre účely tohto metodického usmernenia sa pod pojmom “**lokálny charakter**” myslí, že ide o opatrenie, ktoré nespĺňa jedno z kritérií testu štátnej pomoci.

V tomto prípade nie je splnené jedno z kritérií testu štátnej pomoci, a to “**vplyv (stačí aj potenciálny) na obchod medzi členskými štátmi EÚ**”, a preto takéto opatrenia pravidiel v oblasti štátnej pomoci nepodliehajú. Vzhľadom na osobitné okolnosti prípadov, ktoré je potrebné preukázať, majú v tomto prípade opatrenia iba miestny/lokálny charakter, čím nedochádza k ovplyvneniu obchodu medzi členskými štátmi EÚ.

Lokálny charakter je potrebné vždy posúdiť **samostatne v každom jednotlivom prípade a zohľadniť osobitosti každého prípadu**⁵.

Lokálny charakter je potrebné preukázať a mať k dispozícii dokumentáciu, ktorá ho potvrdzuje, napr. vo forme štatistických údajov, prieskumov trhu, podkladov týkajúcich sa existujúcich zariadení, analýzou, vyhláseniami žiadateľa a inými relevantnými dokumentmi. V prípade, ak nebude možné preukázať lokálny charakter, je potrebné postupovať v súlade s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci/minimálnej pomoci.

Európska komisia sa vo svojich rozhodnutiach, v ktorých dospela k záveru, že nie je splnené kritérium vplyvu na obchod medzi členskými štátmi EÚ, zamerala najmä na nasledovné skutočnosti:

- príjemca dodáva tovar alebo služby v obmedzenej oblasti v rámci členského štátu,
- neexistuje pravdepodobnosť, že by príjemca prilákal zákazníkov z iných členských štátov,
- nedá sa predpokladať, že by opatrenie malo viac než len okrajový vplyv na podmienky cezhraničných investícií alebo usadenie sa.

Presný zoznam kritérií, po splnení ktorých by bolo možné preukázať lokálny charakter, zo strany Európskej komisie definovaný nebol.

Nižšie uvedené kritériá sú odporúčacieho charakteru a sú založené na praktických skúsenostiach koordinátora pomoci, pričom vychádzajú aj z rozhodovacej praxe Európskej komisie.

Nemocnice/zdravotnícke zariadenia/zdravotné strediská

Príklady odporúčaných kritérií:

- charakter a zameranie služieb poskytovaných zdravotníckym zariadením - napr. či ide o nemocnicu s medzinárodnou povest'ou poskytujúcou vysoko špecializované služby alebo či zdravotnícke zariadenie poskytuje svoje služby v odboroch so zameraním len pre lokálne obyvateľstvo (z hľadiska demografického vývoja, potrieb obyvateľstva),

⁵ Lokálny charakter spravidla nemajú opatrenia, ktoré sa týkajú bežne obchodovateľných komodít -(napr. predaj medu, vína lokálnymi pestovateľmi).

- informácia o tom, či ide o zdravotnícke zariadenie v cezhraničnom regióne s častou mobilitou pacientov medzi členskými štátmi,
- informácia o percentuálnom podiele pacientov zo zahraničia ošetrovaných v zdravotníckom zariadení z celkového počtu ošetrovaných pacientov v posledných rokoch (pri existujúcich zariadeniach),
- informácia o tom, či sú v danom regióne usadení zahraniční poskytovatelia zdravotníckych služieb ako potenciálni príjemcovia (napr. vzhľadom na blízkosť štátnej hranice),
- informácia o tom, či je pravdepodobné, že by zahraniční poskytovatelia zdravotníckych služieb mali záujem o poskytovanie zdravotníckych služieb v danom regióne,
- informácia, či je pravdepodobné, že by príjemca pomoci po poskytnutí pomoci prilákal pacientov z iných členských štátov, resp. či by sa mohol zvýšiť podiel zahraničných pacientov (či má pomoc takýto potenciál),
- informácia, či príjemca plánuje vďaka poskytnutiu pomoci rozšíriť svoje aktivity do zahraničia,
- iné kritériá, ktoré by potvrdili lokálny charakter opatrenia pomoci (napr. veľká vzdialenosť od hraníc, prípadná jazyková bariéra a pod.).

Príklady rozhodnutí Európskej komisie týkajúcich sa zdravotníckych zariadení:

- SA. 46817 – Predaj budovy bývalej polikliniky v Turzovke spoločnosti Turzovská poliklinika, s.r.o.,
- SA.34576 – Portugalsko – Ústav Jeana Piageta, Zariadenie strednodobej a dlhodobej pokračujúcej zdravotnej starostlivosti a starostlivosti o duševné zdravie (ako súčasť národnej integrovanej siete na severovýchode Portugalska,
- SA.37432 – Česká republika – Financovanie verejných nemocníc v okrese Hradec Králové,
- SA. 37904 – Nemecko – Údajná pomoc pre špecializovanú rehabilitačnú kliniku pre ortopedickú medicínu a úrazovú chirurgiu v meste Dumersheim.

Domovy sociálnych služieb/denné stacionáre/centrá sociálnych služieb

Príklady odporúčaných kritérií:

- umiestnenie a zameranie zariadenia (oblasť služieb poskytovaných na miestnej úrovni),
- prevádzkový čas zariadenia a spádová oblasť,
- kapacita zariadenia v pomere k počtu používateľov s bydliskom v danej oblasti, percentuálny podiel klientov zo zahraničia (pri existujúcich zariadeniach údaje z minulosti, pri existujúcich aj pri nových predpoklad po poskytnutí pomoci), záujem o umiestnenie v zariadení zo strany zahraničných klientov v minulosti,
- iné obdobné zariadenia v okolí (prípadne prevádzkované zahraničnými subjektmi),
- záujem investorov z iných členských štátov o realizáciu projektu (v minulosti, prípadne vďaka poskytnutej pomoci),
- možnosť rozšírenia aktivít príjemcu v zahraničí po získaní príspevku,
- vzdialenosť od hraníc, možnosť jazykovej bariéry, geografické dôvody,

- osobitosti pri poskytovaní starostlivosti v zariadení, pre ktoré je vplyv na vnútorný obchod EÚ nepravdepodobný.

Mestské kultúrne strediská/kultúrne domy/kultúrne centrá

Príklady odporúčaných kritérií:

- charakter kultúrnych podujatí, ktoré sú a budú organizované v takýchto zariadeniach (či ide výlučne o podujatia pre lokálne obyvateľstvo, či sa na ňom zúčastňujú aj zahraničné subjekty, či už ako účinkujúci alebo publikum),
- informácia o tom, či má poskytnutá pomoc potenciál prilákať zahraničné subjekty, aby organizovali svoje kultúrne podujatia v podporenom zariadení,
- informácia o tom, či v regióne existuje zahraničný subjekt, ktorý poskytuje služby podobného charakteru, resp. či by zahraničný subjekt mal záujem o poskytovanie takýchto služieb,
- informácia, či príjemca plánuje vďaka poskytnutiu pomoci rozšíriť svoje aktivity do zahraničia,
- v prípade, ak sú priestory, v ktorých príjemca plánuje zriadiť/zrekonštruovať kultúrny dom / kultúrne centrum / mestské kultúrne stredisko, prenajímané iným subjektom, je potrebné doplniť nasledovné:
 - ✓ či ide o subjekty, ktoré nevykonávajú hospodársku činnosť (napr. preto, že pri takýchto podujatiach pokrýva vstupné len zlomok skutočných nákladov a preto nejde o odplatu za poskytované služby, alebo ide výlučne o podujatia pre širokú verejnosť a nespoplatnené, s čisto sociálnym a kultúrnym účelom nehospodárskej povahy), alebo
 - ✓ ak ide o subjekty, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť, je potrebné doplniť informáciu, že prenájom priestorov je/bude za trhových podmienok a za trhové ceny.

Pozn.: Je potrebné, aby žiadateľ potvrdil tieto skutočnosti v oboch prípadoch a zároveň sa zaviazal, že zabezpečí splnenie tejto podmienky smerom do budúcnosti a opísal, ako bude plnenie tejto podmienky kontrolovať.

Miestne plavárne/kúpaliská/knižnice a múzea

Príklady odporúčaných kritérií:

- informácia o tom, či poskytuje žiadateľ rovnaké alebo obdobné služby aj v zahraničí,
- či žiadateľ plánuje/existuje predpoklad, že po poskytnutí pomoci začne ponúkať svoje služby aj v zahraničí,
- existujú v danom regióne iní poskytovatelia rovnakých alebo obdobných služieb, ak áno, sú medzi poskytovateľmi služieb v danom regióne aj poskytovatelia z iných členských štátov EÚ,
- informácia o tom, či sa predpokladá v súvislosti s poskytnutím pomoci záujem o poskytovanie služieb poskytovateľmi z iných členských štátov,
- informácia o tom, aký je podiel zákazníkov z iných členských krajín EÚ v sledovanom období (pri existujúcich zariadeniach),

- informácia o tom, či sa predpokladá zvýšenie záujmu zákazníkov z iných členských krajín EÚ po poskytnutí pomoci,
- pri múzeách – informácia o tom, že nejde o svetoznáme múzeum propagované v zahraničí, ktoré by mohlo byť hlavným impulzom návštevy turistov v danej oblasti,
- pri plavárňach/kúpaliskách – informácia o tom, že nejde o veľký, tematicky zameraný aquapark.

Príklady rozhodnutí Európskej komisie týkajúcich sa múzeí, kúpalísk a knižníc:

- N 630/2003 – Miestne múzeá v regióne Sardínia,
- SA.34466 – Cyprus – Centrum vizuálnych umení a výskumu,
- SA.36581 – Grécko – Výstavba archeologického múzea, Messara, Kréta,
- N 258/00 – Nemecko – Kúpalisko Dorsten,
- SA.35529 (2012/N) – Česká republika – Digitalizácia knižných fondov.

Športová infraštruktúra

Príklady odporúčaných kritérií:

- informácia o využití športovej infraštruktúry (napr. či sa využíva na profesionálny šport alebo na inú hospodársku činnosť),
- rozpis súčasného a predpokladaného využitia športovej infraštruktúry (vrátane percentuálneho vyjadrenia),
- informácia o tom, či športová infraštruktúra slúži prevažne miestnemu obyvateľstvu, informácia o podiele návštevníkov zo zahraničia,
- informácia o potenciáli pritiahnúť návštevníkov zo zahraničia po poskytnutí pomoci,
- informácia o tom, či sa daná športová infraštruktúra využíva/plánuje využívať po poskytnutí pomoci na organizáciu medzinárodných podujatí informácia o tom, či sa zdroje, ktoré príjemca získa prípadnou doplnkovou hospodárskou činnosťou (napr. kultúrne a spoločenské podujatia) výhradne a priamo použijú na nevyhnutnú prevádzku športovej infraštruktúry,
- informácia o tom, či je pravdepodobné, že by zahraniční poskytovatelia služieb mali záujem o poskytovanie služieb v danom regióne, prípadne zahraniční investori o zrealizovanie investičného projektu (vďaka pomoci),
- informácia, či príjemca plánuje vďaka poskytnutiu pomoci rozšíriť svoje aktivity do zahraničia,
- iné kritériá, ktoré by potvrdili lokálny charakter opatrenia pomoci.

Príklady rozhodnutí Európskej komisie týkajúcich sa športovej infraštruktúry:

- SA.37963 – Spojené kráľovstvo – údajná pomoc pre Glenmore Logde
- SA.38208 – Spojené kráľovstvo – údajná pomoc pre golfové kluby vo vlastníctve iných členov v Spojenom kráľovstve

ZÁVER / ZHRNUTIE

1. Ak sa opatrenie pomoci týka **nehospodárskej činnosti**, pravidlám pre poskytovanie štátnej pomoci/minimálnej pomoci nepodlieha.
2. Ak sa opatrenie pomoci týka **nehospodárskej činnosti s doplnkovým hospodárskym využitím**, musia mať doplnkové hospodárske činnosti obmedzený rozsah – nesmú prekročiť 20 % celkovej ročnej kapacity infraštruktúry, zároveň sa pri hospodárskej činnosti musia využívať rovnaké vstupy ako pri nehospodárskej činnosti. Ak sú splnené vyššie uvedené podmienky, takéto opatrenie pravidlám v oblasti štátnej pomoci nepodlieha.
3. Ak sa opatrenie pomoci týka **hospodárskej činnosti**, je potrebné posúdiť, či sú splnené všetky kritériá testu štátnej pomoci:
 - **ak niektoré z kritérií** (napr. vplyv na vnútorný obchod EÚ) **splnené nie je** (túto skutočnosť treba zo strany žiadateľa preukázať a zo strany poskytovateľa vyhodnotiť a potvrdiť), opatrenie pomoci nepodlieha pravidlám pre poskytovanie štátnej pomoci/minimálnej pomoci,
 - **ak sú splnené všetky kritériá testu štátnej pomoci**, opatrenie pomoci je potrebné posúdiť z hľadiska pravidiel pre poskytovanie štátnej pomoci/minimálnej pomoci.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1 Činnosti nehospodárskeho charakteru

Príloha č. 2 Činnosti nehospodárskeho charakteru s doplnkovým hospodárskym využitím

Príloha č. 3 Vyhodnotenie lokálneho charakteru hospodárskych činností

Všetky prílohy obsahujú príkladný výpočet podmienok, ktoré preukazujú splnenie jednotlivých kritérií.

Jednotlivé prílohy je možné využiť ako podklad na vyhodnotenie, či opatrenie spadá pod pravidlá v oblasti štátnej pomoci alebo nie, pričom zodpovednosť za posúdenie konkrétneho opatrenia na seba preberá príslušný poskytovateľ pomoci.

Upozornenie:

Toto metodické usmernenie vrátane príloh predstavuje pracovné dokumenty koordinátora pomoci a je určené pre prípadné pracovné využitie zo strany poskytovateľov pomoci.

Každé opatrenie pomoci, ktoré má byť podľa nich posúdené, je potrebné vyhodnotiť samostatne, s prihliadnutím na osobitosti každého prípadu.

Za poskytnutie pomoci je zodpovedný poskytovateľ.

V prípade pochybností odporúčame obrátiť sa na Protimonopolný úrad SR ako koordinátora pomoci.